

Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność”

National Secretariat of Science and Education of NSZZ „Solidarność”

Warszawa, 14 lipca 2023 r.

Apel

Kongresu Krajowego Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność”

z dnia 14 lipca 2023 roku

ws. dbałości o edukację narodową i naukę

Kongres Krajowego Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność” przypominając słowa zawarte w uchwale I Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ „Solidarność” o edukacji narodowej z 5 października 1981 r., w której czytamy:

Przyszłość Narodu i przyszłość „Solidarności” zależą od tego, czy młode pokolenie Polaków będzie przygotowane i zdolne do niezależnego, samorządnego i autentycznego uczestnictwa w kierowaniu swym krajem. Nową Polskę zbudują tylko ludzie odważni, samodzielni w myśleniu i działaniu, solidarni, wrażliwi moralnie i uczciwi. Dlatego wychowanie młodego pokolenia Polaków musi stać się sprawą nas wszystkich, sprawą Związku, sprawą całego społeczeństwa.

apeluje do rządzących, jak również do stronnictw opozycyjnych o szczególną troskę w sprawie jak najlepszego kształcenia, ale i wychowania młodego pokolenia Polaków. To od nich będzie zależała nasza przyszłość, dlatego już obecnie należy podjąć wszelkie starania, aby zapewnić:

- *odpowiednio wysokie finansowanie zadań związanych z oświatą, szkolnictwem wyższym i nauką,*
- *zainteresowanie pracą w oświacie i nauce, szkolnictwie, właściwie przygotowanie wysoko wykwalifikowanej kadry pedagogicznej, także odpowiednie jej doskonalenie w trakcie pracy zawodowej,*
- *tworzenie przejrzystego systemu wynagradzania kadry pedagogicznej i pracowników uczelni w odniesieniu do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej,*
- *wysokiej jakości bazy dydaktyczną i naukową.*

Kongres Krajowego Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność”, przypominając także pkt 4 w/w Uchwały mówiący o wspieraniu przez NSZZ „Solidarność” działań, zmierzających do przywrócenia społecznego prestiżu i prawno-ekonomicznej stabilizacji stanu nauczycielskiego, apeluje o ochronę **godności zawodu nauczyciela, pracownika nauki. To w naszej ocenie jeden z podstawowych warunków rozwoju cywilizacyjnego, kulturowego Rzeczypospolitej.**

Przewodniczący
Krajowego Sekretariatu Nauki i Oświaty
NSZZ „Solidarność”

Waldemar Jakubowski

Przewodniczący Kongresu
Krajowego Sekretariatu Nauki i Oświaty
NSZZ „Solidarność”

Jarosław Lange

Uchwała
I Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ „Solidarność”
o edukacji narodowej
(Gdańsk, 5 października 1981 r.)

Przyszłość Narodu i przyszłość „Solidarności” zależą od tego, czy młode pokolenie Polaków będzie przygotowane i zdolne do niezależnego, samorządnego i autentycznego uczestnictwa w kierowaniu swym krajem.

Nową Polskę zbudują tylko ludzie odważni, samodzielni w myśleniu i działaniu, solidarni, wrażliwi moralnie i uczciwi. Dlatego wychowanie młodego pokolenia Polaków musi stać się sprawą nas wszystkich, sprawą Związku, sprawą całego społeczeństwa.

System oświaty i wychowania, zmonopolizowany przez państwo, służył dotychczas wyłącznie interesom politycznym, ideologicznym i ekonomicznym narzuconej społeczeństwu władzy. Był on obcy aspiracjom i wartościom narodu polskiego.

Chcemy, aby edukacja narodowa respektowała prawa naszych dzieci do życia w prawdzie, do pełnego umysłowego i duchowego rozwoju. System edukacji ma być systemem demokratycznym, dającym każdemu człowiekowi równe szanse kształcenia się i rozwoju, zgodnie z jego możliwościami i aspiracjami.

Żądamy, aby system edukacji narodowej w Polsce nie służył dalej doraźnym i koniunkturalnym interesom władzy politycznej i administracyjnej. Jego głównym celem powinien być pełny rozwój psychiczny i fizyczny naszych dzieci.

NSZZ „Solidarność” popierać będzie:

- 1) inicjatywy, zmierzające do objęcia pełną kontrolą społeczną systemu oświaty i wychowania w Polsce;
- 2) inicjatywy, służące autentycznemu ruchowi na rzecz stworzenia w naszym kraju nowoczesnego i demokratycznego systemu edukacji;
- 3) dążenia do stworzenia warunków do rzeczywistego respektowania praw dzieci i młodzieży we wszystkich instytucjach i środowiskach wychowawczych;
- 4) działania, zmierzające do przywrócenia społecznego prestiżu i prawno-ekonomicznej stabilizacji stanu nauczycielskiego.

NSZZ „Solidarność” będzie się domagać:

- 1) podjęcia przez Sejm PRL Ustawy o edukacji Narodowej, będącej prawnym usankcjonowaniem idei uspołecznienia systemu oświaty i wychowania;
- 2) przełamania monopolu partyjno-państwowego w systemie oświatowym poprzez otwarcie możliwości tworzenia niezależnych instytucji opiekuńczo-wychowawczych i kształcących;
- 3) natychmiastowego wykonania przez resort oświaty i wychowania zobowiązań wynegocjowanych przez nasz Związek;
- 4) stałego udziału Związkowej Rady Edukacji Narodowej w podejmowaniu decyzji na wszystkich szczeblach zarządzania systemem oświatowym.

NSZZ „Solidarność” będzie rozwijać własną formę działalności edukacyjnej. W tym celu, nawiązując do tradycji wszechnic robotniczych i ludowych, podejmiemy inicjatywę stworzenia powszechnego związkowego systemu oświatowego o różnych poziomach kształcenia. Strukturę i program tego systemu opracuje związkowa Rada Edukacji Narodowej.

Zjazd odbywał się w dwóch turach, 5-10 września oraz 26 września – 7 października 1981 w hali „Olivia” w Gdańsku. W skład zespołu „Edukacja i kultura narodowa” wchodził m. in.: Jan Waszkiewicz (Wrocław), Mirosław Borusiewicz (Łódź), Ignacy Czeżyk (Puławy), Andrzej Janowski (Warszawa), Jerzy Roman (Gdańsk), Wiktor Kulerski (Warszawa), Danuta Nowakowska (Gdańsk), Krystyna Ruchniewicz (Gdańsk), doradcy: Krystyna i Stefan Starczewscy (Warszawa), Julian Radziewicz, Jerzy Mellibruda.